

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ ГРАД ТРОЯН
ул. „Мизия“ ; тел.: 0670 627 13 ; www.nu-hristobotev.com ;
e-mail: nu_hr.botev@abv.bg

Утвърждавам:
Мариана Митова
Директор НУ „Христо Ботев“

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБИЩАВАНЕ
НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

*Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е
приета от Педагогическия съвет (Протокол №8/12.09.2022 г.)*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от уязвими групи в НУ „Христо Ботев“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на предоставящо образование. Правото на образование се признава за основно човешко право. Създаването на предоставяща образователна и социална среда е най-ефективния начин за елиминиране на дискриминацията и изключването, за гарантиране на достъпа до образование за всички, без разлика на техния здравен, етнически, полов и поведенчески статус. Стремекът към изменение на образователната теория и практика в съответствие с принципите за предоставяне и постигане на равен достъп до качествено образование за всички деца е път за постигане на всеобщо образование и условие за създаване на предоставящо общество. Системното и рационално организирано предоставящо образование се основава на следните принципи: принцип на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи:

- ✦ гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите; подкрепа на самостоятелната активност на детето;
- ✦ активно участие в образователния процес;
- ✦ вариативност при организацията на обучението и възпитанието;
- ✦ партньорски отношения с родителите;
- ✦ динамично развитие на образователния модел в училище;

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички Български граждани и за предоставяне на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в НУ „Христо Ботев“, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Под уязвими групи в НУ „Христо Ботев“ се разбира – диагностицирани на деца и ученици със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с извънни дарби, деца - сираци и полусираци, деца - бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

В НУ „Христо Ботев“ се наблюдава интерес към образователната услуга от ученици от различни националности, вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности.

Тази нова реалност налага необходимостта от умения за общуване и познания за другите, от прилагане на механизми за преодоляване на различията и възпитаване в толерантност и приемане.

В училището се приемат политики в областта на:

- интеркултурното образование;
- уменията за общуване с представители на различни култури;
- съзнателното израждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение;
- насърчаването на малцинствени групи да се включват активно в процеса на улесняване на ученето и на придобиването на знания, умения, ценности, възравния и навички;

- създаването на условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст;
- изграждането на доверително взаимодействие между ученици – учители – семейство.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни потребности. Ключовата роля на образованието е изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване, образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Програмата следва основните принципи в системата на предучилищното и училищното образование, а именно:

- равен достъп до качествено образование за приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност.

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е част от цялостната училищна политика за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците;

IV. ОСНОВНА ЦЕЛ - ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата за личностно развитие в НУ „Христо Ботев“ очертава нова функция на училището като образователна среда за индивидуалния напредък и успехи. Взаимодействието между участниците в обучителния процес: ученик – учител - родител и напредъка на всяко дете и ученик според собствените им възможности, са основоположни в ежедневната работа на училищния екип.

Специфични цели:

- Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
- Ранно откриване на деца, застрашени от обучителни трудности и успешното им включване в училищно образование, успешна социализация и интеграция;
- Повишаване на ролята на училището за изграждане на приобщаваща образователна среда и за осъществяване на качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик;

- ✦ Създаване на положителни нагласи в училищната и родителската общност към приобщаващото обучение за постигане на интеграционен ефект;
- ✦ Осигуряване на подкрепяща среда от психолози, ресурсни учители, логопеди и/или други специалисти .
- ✦ Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- ✦ Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки ученик;
- ✦ Формиране на толерантност и уважение към правата на учениците с увреждания;
- ✦ Изграждане на позитивен интеграционен климат, утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищна общност.

Подкрепата за личностно развитие цели:

- ✦ Развитие на автономна личност.
- ✦ Учене чрез „пътуване“ към знанието.
- ✦ Детето и ученикът - център на обучението.
- ✦ Учители - медиатор, улесняващ, подкрепящ, сътрудник, консултираш, стимулиращ, провокиращ, диалогичен, справедлив.
- ✦ Ролята на ученика - активен, генериращ знания, партньор, мислещ.
- ✦ “Знанията как...” и “умението да...”
- ✦ Учениците - действени, съучастващи, рефлексивни, критично мислещи, работещи екипно в групи.
- ✦ Характерът/духът на урочната работа - съгрудничество, партньорство, търсене, любознателност, подкрепа, насочване, откриване.
- ✦ Уроците - гъвкави, с разнообразна структура, интерактивни, мотивиращи за участие и работа.
- ✦ Грешки – има ги, за да се учим от тях.
- ✦ Оценяването – обективно, формиращо; даващо обратна връзка.
- ✦ Училищният ред – договорен, споделен, приет в диалог и съгласие.
- ✦ Възгледа за света - позитивност, преговори, договорености, чувство за принадлежност, “овластена” автономна личност.

По този начин подкрепата за личностно развитие се явява нов компонент в образователната политика на НУ „Христо Ботев“, който свързва и обединява ресурсите на средата на всички нива по вертикала и хоризонтала на системата.

У. ДЕЙНОСТИ :

На децата и учениците от НУ „Христо Ботев“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Тя се осигурява чрез екипна работа по случай на ученик и е насочена към индивидуализиране на обучението, подкрепата и цялостната грижа за детето или ученика в периода му на обучение толкова дълго, колкото е необходимо. Председател на екипа е класният ръководител на ученика, който организира подкрепата.

Общата подкрепа е адресирана към онези първи прояви на затрудненията пред ученето, научаването и участието на децата, които с малко помощ могат да се преодолеят; или е насочена към ранно откриване на дарбите. На този фундамент се пораждат обучителните отношения и се откриват възможни начини на преподаване и учене, така че всяко дете да бъде прието, да постига напредък и да може да участва. Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата.

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на многообразието от дейности и ползите от приобщаващото образование за деца и ученици.
2. Тясно сътрудничество и ефективна работа с родителите за създаване на условия за по – голяма тяхна заинтересованост към образователно – възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните деца и ученици в училището.
4. Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца и ученици, и деца и ученици в риск.
5. Работа с деца и ученици от уязвими групи.
6. Реализиране на извънкласни дейности.
7. Създаване на условия за развитие на талантливите деца и ученици чрез насърчаване на техните творчески изяви, подкрепа, подготовка и подпомагане на участието им в различни форуми, конкурси, състезания и олимпиади.

VI. ПЛАН ЗА РАБОТА ПО ПРОГРАМА ЗА ПРЕОДСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

ПЛАН
ЗА РАБОТА ПО ПРОГРАМА ЗА ПРЕОДСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
УЧЕБНА 2022 – 2023

Съгласно Оперативна цел 5 от Годишен план за дейността на НУ „Христо Ботев“ : Равен достъп до качествено образование и развитиe потенциалa на всяко дете и ученик с цел неговата личностна, социална и гражданска изживя

Приоритетно направление 5: Осигуряване на подкрепа за личностно развитие

Дейности/мероприятия	Срок за изпълнение	Отговорни лица	Критерии за оценка
1. Определене на координатор и екип за организиране и координиране на процеса за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	10.09.2022 г.	Директор	Сформиран екип, определен координатор, издадена заповед с Разписани задължения на координатора и екипа

2.	Изготвяне на доклад от координиращият екип с предложение за утвърждаване на ЕДПДР	19.09.2022 г.	Координатор на ЕДПДР	Изготвен доклад от ЕДПДР
3.	Изготвяне на списък на децата и учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие	19.09.2022 г.	Координатор на ЕДПДР	Изработен списък
4.	Определение на екипи за реализиране на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със СОП	26.09.2022 г.	Директор	Сформирани екипи, утвърдени със заповели
5.	Определение на екипи за реализиране на обща подкрепа за личностно развитие на деца и ученици	19.09.2022 г.	ЗДУД	Сформирани екипи, утвърдени със заповели
6.	Изработване на график за екипни срещи	23.09.2022 г.	Координатор на ЕДПДР	Изготвен график Заповел на директор
7.	Изготвяне на анализ на групите ПГ и паралелките за проследяване на общата подкрепа на личностното развитие на децата и учениците и гарантиране на участието и извършване на образователния процес и дейността на училището	Три пъти в годината по график Първи анализ - след входна диагностика/ до края на м. октомври 2022	Класни ръководители Учители ПГ	Изработени анализи на групите ПГ и паралелките, Протоколи и доклади от проведените срещи

8.	<p>Провеждане на срещи на ЕЦДР /координираш ЕЦДР/ по т. 7 за обсъждане на събраната информация и при необходимост определяне на индивидуалните потребности на деца и ученици за предоставяне на обща подкрепа и предприемане на действия</p>	Три пъти годишната графика	в по ЕЦДР	<p>Координираш ЕЦДР</p> <p>Проведени срещи и предприети действия. <u>Изготвени протоколи и доклади</u> от <u>проведените срещи</u></p>
9.	<p>ЕЦДР определя децата и учениците, на които следва да се извърши оценка на индивидуалните им потребности с цел осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие</p>	През цялата година	Координираш ЕЦДР	<p><u>1. Изготвено становище на ЕЦДР</u></p> <p>лично образователно дело на детето/ученика и материали от портфолиото на детето/ученика</p> <p>други документи, при необходимост, по преценка на екипа</p> <p><u>2. Заявление от директор по образец до директора на училището</u></p> <p><u>3. Статуси от предварителни изследвания и консултации</u> /психологични, логопедични, медицински - <u>протокол от специализирана</u> по <u>профила на заболяването</u> <u>лекарска консултативна комисия</u> и/или решение на</p>

					<p>Териториална експертна декарска комисия /ТЕДК/, и/или на Националната експертна декарска комисия /НЕДК/ с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването на детето/ученика/</p> <p>4. Документи съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, издалени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика, включително документи от детската градина при наличие на такива, неосходими за извършване на оценката по чл.68 от Наредба за приоблаващото образование, Обн. – ДВ, бр.89 от</p>
--	--	--	--	--	--

			<p>11.11.2016 г. 5. Протокол _____ от специализирана _____ по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия /СЕЛК/ и/или на Националната експертна _____ лекарска комисия _____ /НЕЛК/ с приложена _____ лична амбулаторна _____ карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването - при лепа и ученици с хронични заболявания</p>
<p>10. Всеки член на екипите за личностна подкрепа в НУ „Христо Ботев“ /обща подкрепа за личностно развитие и допълнителна подкрепа за личностно развитие/ изготвя доклади до директора на училището,</p>	<p>7 – дневен срок след края на първия учебен срок и в 10 – дневен срок след края на втория учебен срок на учебната</p>	<p>Членове ЕЦПР</p>	<p>на Изготвени доклади</p>

	<p>съответно в 7 – дневен срок след края на първия учебен срок и в 10 – дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година.</p> <p>Съгласно ПП /План за подкрепа/ докладите съдържат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оценка на развитието на детето или ученика; • Постигнати цели и задачи от обучението; • Използвани специални педагогически средства и методи на работа; • Отчитане напредъка на детето/ученика 	ГОДИНА.			
11.	Обобщен доклад за ЕПДР	10 – дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година.	Координатор на ЕПДР	Изготвен доклад	
12.	Съхраняване на документацията на всяко дете или ученик, за което е формиран екип	През учебната година	Калева	Съхранени належащо документи	
13.	Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици	Края на м. октомври	ЕПДР	Изготвен регистър	

Обща подкрепа за личностно развитие - дейности

1. Планиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в плановете за часа на класа.

Септември, класни ръководители

2. Екипна работа между учителите от даден клас за подпомагане на учебната дейност, по-ефективна работа в групата за ЦОУД и в часовете за консултации.

През учебната година, учители

3. Провеждане на консултации с напреднали ученици с цел подготовка за участие в олимпиади, състезания и конкурси.

През учебната година, учители

4. Анкетно проучване сред учениците и техните родители за установяване потребностите и желанията им и формиране на групи по занимания по интереси.

Септември, класни ръководители

5. Награждаване на ученици за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност -- при и по определен повод за поощрение по реда на ПДУ.

През учебната година, директор

6. Изпълнение на съвместни дейности с Детска педагогическа стая заповишаване на правната грамотност на учениците.

По график, класни ръководители

УЧОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие, в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучение и приобщаване и на необходимостта от поддържаща подкрепа.
2. Постигане на равнопоставеност и недопускане на дискриминации при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на училището.
3. Сътрудничество между всички участници в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие – училището, ученикът, семейството и общността.